

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Met het oog op het debat over het "ijkpunt bestaanszekerheid" eerst een algemene opmerking. Waarom überhaupt een ijkpunt ten behoeve van *uitsluitend* Caribisch Nederland? Is het niet zo dat artikel 132a van de Grondwet het land Nederland definieert als bestaand uit een Europees deel en een Caribisch deel? Lid 4 van dit artikel stelt "*Voor deze openbare lichamen kunnen regels worden gesteld en andere specifieke maatregelen worden getroffen met het oog op bijzondere omstandigheden waardoor deze openbare lichamen zich wezenlijk onderscheiden van het Europese deel van Nederland*". Het ijkpunt bestaanszekerheid is bedoeld als een streven, een 'soll'-situatie. Als het gaat om sociale zekerheid en een bestaansminimum lijkt me dat er in de 'soll'-situatie geen verschil kan en mag bestaan tussen beide Nederlanden (anders heet dat discriminatie). Dat de 'ist'-situatie verschillend is, is evident en over de maatregelen om te komen van 'ist' naar 'soll' (men spreekt dan wel van een 'strategie') moet ook zeker overleg worden gevoerd.

Refererend aan het verslag van het schriftelijk overleg, vastgesteld dd. 17 februari 2021 (bij agendapunt 1) het volgende:

- Bij vraag 2 wordt het een en ander gesteld over de ferryverbinding. Volgens mij ligt hier geen enkele behoefte-onderzoek aan ten grondslag. De mobiliteit moet natuurlijk wel omhoog, maar dan met een regelmatige vliegverbinding tussen Saba, Sint Eustatius, Sint Kitts and Nevis, Bonaire en Sint Maarten. Zolang die verbinding moet worden verzorgd door Winair op Sint Maarten blijft deze (te) duur en (te) onbetrouwbaar. Waarom niet de markt verbreden en ook openstellen voor bijvoorbeeld EZ Air (gevestigd op Bonaire)? Voor de goede orde: heel even was Winair gestart met een rechtstreekse verbinding tussen Sint Eustatius en Bonaire maar die is - geheel in lijn met de verwachting en met de wens van Winair - geruisloos van het podium verdwenen. Alle vluchten via Sint Maarten, zo luidt de strategie van Winair. Mijn advies: doe afstand van de eigendom van Winair en laat EZ Air (van Bonaire) toe tot de markt.
- Bij de beantwoording van vraag 43 staat niet vermeld dat, althans voor Sint Eustatius, het ziekenvervoer naar Bonaire niet wordt verzorgd door Winair (Sint Maarten) maar door EZ Air (Bonaire). EZ Air is de naam van een Bonariaans vliegmaatschappij waarvan de regering elke betrokkenheid lijkt te willen ontkennen omdat dan concurrentie met Winair zou worden bevorderd, hetgeen zich slecht verhoudt met het gedeeltelijk eigenaarschap. Nogmaals: stop met die eigendoms kwestie en bevorder juist dat vliegverkeer met EZ Air.
- Als in de beantwoording van vraag 4 wordt opgemerkt dat inkomensgegevens in Caribisch Nederland ontbreken omdat veel inkomen onder de belastingvrije som zitten, is dat dan sowieso niet een aanwijzing voor een (te) laag inkomen? Kan hier wellicht een pilot worden overwogen voor een voorwaarden vrij basisinkomen voor alle inwoners van Caribisch Nederland?
- Bij vraag en antwoord 6 staat 'drinkwater' centraal. Graag wil ik *Elemental Water Makers* onder uw aandacht brengen. Nee, ik heb daar geen persoonlijk belang bij, maar ik ben wel onder de indruk van hun presentatie via <http://elementalwatermakers.com/>. Het komt mij voor dat met hun hulp Stuco (op Sint Eustatius) beter en efficiënter kan produceren. Gerelateerd aan dit punt breng ik onder uw aandacht dat gemakkelijk toestemming lijkt te worden gegeven voor het slaan van putten waarbij vulkanisch opgewarmd grondwater kan worden betrokken voor eigen gewin. Dit zoete water staat in een zeker evenwicht met het zoute zeewater en door het slaan van waterputten wordt het evenwicht verlegd, waardoor verzilting van de grond ontstaat. Het lijkt me een punt waarvoor momenteel wellicht te weinig aandacht voor bestaat.

- Bij de beantwoording van vraag 18 worden bij Sint Eustatius een drietal punten genoemd die door de jeugd zou zijn opgebracht. Bij het eerste punt merk ik op dat - zeker vergeleken met Europees Nederland - de scholen betrekkelijk normaal zijn open gebleven. De roep om een upgrade van het medisch centrum kan ik alleen maar onderschrijven, waarbij ik de door de Eilandsraad gewenste (regionale) dialysefaciliteit ten behoeve van dit centrum mede hieronder zou willen begrijpen. De betere reisverbindingen heb ik hierboven reeds als eerste aandachtspunt genoemd. Als kanttekening zou ik hierbij willen opmerken dat de afhankelijkheid van Sint Maarten zo veel mogelijk moet worden beperkt ten faveure van een directer contact met Bonaire.
- Bij vraag 21 komt het ijkpunt zelf aan de orde waarbij betoogd wordt dat door kostenreductie het ijkpunt naar beneden kon worden bijgesteld (ten opzichte van hetgeen Regioplan adviseerde). Tegelijkertijd hoor ik Ombudsman betogen dat de armoede geenszins is teruggedrongen in Caribisch Nederland. Een ruimhartiger beleid lijkt me op zijn plaats. Hierboven heb ik al eens gepleit voor een pilot met een voorwaardenvrij basisinkomen voor iedereen. Dit nog afgezien van mijn 'begin'-zienswijze: "waarom überhaupt iets speciaals voor Caribisch Nederland, terwijl armoede of eigenlijk de bestrijding ervan niet direct een *wezenlijk onderscheidend* aspect is in de zin van Grondwet, artikel 132a, lid 4.

Bij agendapunt 2 zie ik een brief met als titel "Impact coronacrisis op uitvoering in SZW-taken in Caribisch Nederland" maar ik meen dat deze - ondanks de wat ruimer klinkende titel - alleen Bonaire adresseert. Ook de bijlage bij het stuk "Handvatten inzet middelen eilandelijk beleid" is uitsluitend geadresseerd aan het bestuurscollege van Bonaire.

Bij agendapunt 3 gaat het om de voortgang van het vaststellen van het "ijkpunt bestaanszekerheid 2021". Ik wil daar niet te gedetailleerd op ingaan doch slechts volstaan met de opmerking waarmee ik deze brief ook ben begonnen: waarom voor Caribisch Nederland een kunstmatig "ander" kader te hanteren dan voor Europees Nederland. Ook de set aan uitkeringen is verschillend en in Caribisch Nederland kennen we niet eens de werkloosheidsuitkering.

Als ik dan ten slotte in de voortgangsrapportage (bijlage bij het document genoemd bij agendapunt 3) tabellen zie opgenomen met daarin voor 2018 resp. 2019 (tabellen 3 en 4) het overgrote deel van de bevolking van Caribisch Nederland (ca. 70%) is ingedeeld in de groepen tot 70%, 95% resp. 100% van het ijkpunt, dus het overgrote deel zit onder het vastgestelde bestaansminimum, tja, dan resteert een gevoel van schaamte voor zoveel kleinzieligheid van onze regering.

Ik wens u veel wijsheid en kracht toe bij het commissiedebat (waarbij ik hoop dat mijn bijdrage nog tijdig ter kennisname bij u zal zijn bezorgd).

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.